УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **36-532-33** Дисциплина: **Международно частно право**

Ниво: 7. Магистър ECTS кредити: **7,0**

Обучаващо звено: Катедра „Гражданскоправни науки“

Анотация на учебната дисциплина

Международното частно право е нов отрасъл в правната система на държавите. В курса на обучение по Международно частно право студентите придобиват знания за съотношението на международното частно право с международното публично право и вътрешното /националното/ частно право. Проследяват се основните етапи в развитието на международното частно право, ролята и значението на Нюрнбергския и Токийския процеси. Студентите се запознават с основните международни конвенции, източници на международното частно право. Разглеждат се въпросите за индивидът – субект на международно престъпление, основните категории международни престъпления-типични /същински/ международни престъпления и престъпления с международен характер или с международен елемент.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания: Лекционният курс има за цел студентите да придобият знания в областта на международното частно право, неговите принципи, да познават вътрешните и международните норми, насочени към борба с престъпленията, посягащи срещу благата на всички държави или на определена част от тях.

Умения: Студентите да умеят да изследват теоретичните основи на МЧП и да прилагат теоретичните знания в практически казуси с международен елемент

Отношения и нагласи: Студентите да изградят самостоятелен и екипен стил на работа, като се стремят да изградят нагласа за работа в реална работна среда.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение:
- Провокация на мисленето – анализ, синтез, обобщение, съждение, умозаключение
- Дискусия – начин на изразяване на позиция
- Писмени разработки
- Упражнения за интерпретиране на казуси по МЧП
- Тестови задачи с изборен отговор
- Задачи с отворен отговор
- Лекционен метод

Предварителни изисквания: Предварителна подготовка по зададени теми.

Осигурявани дисциплини: Предварителна подготовка по зададени теми.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Текуща оценка и изпит

Методи и форми на оценяване: Чрез тестове, реферати, дискусии, решаване на казуси, изготвяне на юридически документи

Критерии за оценяване: При оценка знанията на обучаемите се оценяват способностите им:
- Да познават източниците на международното частно право;
- Да представят видовете частни правоотношения с международен елемент;

- Да могат да прилагат теоретичните знания на практика.

Резултатите от обучението по дисциплината се оценяват посредством комплексна изпитна оценка на знанията, които се основават на съдържанието на настоящата учебна програма.

До изпит се допуска студент, който е участвал пълноценно в учебния процес и е получил положителна оценка от текущия контрол.

В процеса на обучението по дисциплината студентите получават точки, съгласно следните критерии:

- за участие на лекционни занятия - по 2 точки на час;
- лекционният курс завършва с тест за успешното решаване, на който се присъждат:
- за оценка среден – 7 точки;
- за оценка добър – 8 точки;
- мн. добър – 9 точки;
- отличен – 10 точки.

До изпит се допуска студент, който в периода на текущ контрол е набрал минимум 60 точки.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:

"ОТЛИЧЕН": Студентът показва всестранни и задълбочени знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си. Притежава познания и способности при прилагане на наученото. Балансирано представя най-важните тезисни позиции. Успешно излага убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение в случаите на анализ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Заключителната част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология и литературна езикова компетентност.

"МНОГО ДОБЪР": Студентът има пълни и задълбочени познания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. По-голямата част от информацията е умело разгърната. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Заключителната част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология. Допускат се отделни езикови неточности.

"ДОБЪР": Студентът има пълни знания, притежава практически умения, има задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основна информация, но с леко нарушен баланс при представянето й. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране. От заключителната част се разбира становището на студента. Допускат се отделни езикови неточности.

"СРЕДЕН": Студентът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навици, не винаги излага точно мислите си. Доказателственият материал е представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Направен е опит за постигане на академичност в стила на изразяване. Някои от аргументите са неправилно разбрани, но като цяло същността е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но позицията на студента остава неясна. Съществуват основни пропуски и езикови неточности.

"СЛАБ": Студентът няма необходимите знания, допуска принципни грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпроса, не излага мислите си логично. Недостатъчен обем от информация. В представянето на информацията липсва добра аргументация. Тезата е поставена неточно и неясно. Цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Вл. Кутиков, Международно частно право на Народна република България, трето осн. преработено и допълнено издание, София, 1976 г.
2. Вл. Кутиков, Международно частно право на Република България, Обща част, нова редакция Т. Тодоров, София, 1993 г.
3. Т. Тодоров., Международно частно право. Европейски Съюз и Република България., Сиби., 2008 г.
4. В. Станчева-Минчева., Коментар на Кодекса на международното частно право. Съпоставка с актове на ЕС., Сиби, 2010 г.,
5. Т. Тодоров, Международно частно право, Субекти, имущество, задължения, София, 1993 г.
6. Н. Натов, Международно частно право, Специална част, София, I-во изд. 1994, II-ро изд. 1996 г.
7. Н. Натов, Право на чуждестранните инвестиции, София, 1997 г.
8. Н.Натов, Заобикаляне на закона в Международното частно право, в Трудове по Международно право, изд. Българска асоциация по международно право (БАМП), Том V, София, 2000 г.
9. Н. Натов, Коментар на Кодекса на международното частно право, Книга първа, чл.1 – 47, София, 2006 г.
10. Н. Натов, Квалификацията Lege fori в Международното частно право, в сп. „Нотариален бюлетин", № 3/2007 г.
11. Н. Натов, Процесуални норми на съвременното българско Международно частно право, в сп. „Нотариален бюлетин", № 1/2009 г.
12. Н. Натов, Осиновяване на дете с обичайно местопребиваване в Република България от лице с обичайно местопребиваване в чужбина, в сп. „Нотариален бюлетин", № 2/2010 г.
13. Н. Натов, Чуждестранните инвестиции и Европейският съюз след Договора от Лисабон, в сп. „Нотариален бюлетин", №3/2012 г.
14. И. Владимиров, Арбитражът в Международното частно право, Издателски комплекс - УНСС, 2014 г.
15. И. Владимиров., Международно

Допълнителна литература:

1. Ж. Сталев, Същност и функция на международното частно право, София, 1982 г.
2. Ж. Сталев, Арбитраж по частноправни спорове, София, 1997 г.
3. Й. Зидарова, Общественият ред и международното частно право, София, 1975 г.
4. Б. Мусева, Из лабиринта на международната компетентност по граждански и търговски дела, в сп. „Юридически свят", бр.2/2006г.
5. Б. Мусева, Връзка и взаимодействие между българското и европейското международно частно право, в сп. „Юридически свят", бр.2/2007 г.
6. Автономията на волята в Международното частно право, Годишник на Сдружение на стипендиантите на Сасакава в България, Година 2, том 2, 2008 г.
7. Н. Натов, Б. Мусева, Т. Ценова, Д. Сърбинова, Я. Методиеска, З. Янакиев, Н. Бандаков, Ст. Йордански, Международното частно право и някои разпоредби на Част седма от ГПК в светлината на Общностните източници, (ред. Н. Натов), СИЕЛА, София, 2008 г.
8. Н. Натов, Б. Мусева, Я. Методиеска, Д. Сърбинова, Т. Ценова, Цв. Крумов, Ст. Йордански, Н. Бандаков, З. Янакиев, В. Пандов, (ред. Н. Натов) Регламентът „Рим I", СИЕЛА, София, 2009 г.
9. Н. Натов, Б. Мусева, Я. Андреева, Д. Сърбинова, Т. Ценова, Цв. Крумов, Ст. Йордански, Н. Бандаков, З. Янакиев, В. Пандов, (ред. Н. Натов), Регламентът „Брюксел I", Коментар, СИЕЛА, София, 2012 г.
10. Cheshire & North, Private International Law, 14th edition, London, 2008
11. Dicey and Morris on the Conflict of Laws, 14th edition under the general editorship of L. Collins, London, 2007
12. H. Batiffol, P. Lagarde, Droit international prive, Tome I - 6 ed. Tome II - 5 ed., Paris, 1971-75
13. Stone, EU Private International Law, Harmonization of Laws, Cheltenham, UK; Northampton, Massachusetts, USA, 2007.
14. M. Bogdan, Concise Introduction to EU Private International Law, Groningen/Amsterdam, first edition 2006, second edition 2012.
15. M. Bogdan, Ulf Mannsbach, EU Private International Law, An EC Court Casebook, Lund, 2006
16. U. Magnus, P. Mankowski, (editors), Brussels I Regulation, European Commentaries on Private International Law, 2007 by Sellier, European Law Publishers, Munchen; second edition 2011.
17. P. Lagarde, Remarques sur la proposition de reglement de la Commission europeenne sur la lois applicable aux obligations contractuelles (Rome I), Review critique de droit international prive (RCDIP), Tome 95/2006.
18. Max Planck Institute for Foreign Private and Private International Law, Comments on the European Commission's Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernization, Rabels Z, Bd. 68 (2004), S. 1 – 118
19. Сборник "Източници на Международното частно право", в три тома (Том I Вътрешноправни източници, Том II Международноправни източници, Том III Европейски актове), съставител Н. Натов, Издателство СИЕЛА, София, 2008 - 2010 г.
20. Сборник "Международно частно право"– Том I, Том II и Том III, съставител Б. Мусева, Издателство СИБИ, София, 2011-2012 г.

Речник (ключови думи)

Частни правоотношения с международен елемент, арбитраж, екзекватура

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1.	Понятие и обща характеристика на международното частно право. Частноправни отношения с международен елемент.		2	-			
2.	Историческо развитие на МЧП		1	-			
3.	Предмет и същност на МЧП. Схващания за предмета на МЧП. Мястото на МЧП в правната система.		1	-			
4.	Връзки на МЧП с други клонове на правото.		1	-			
5.	Източници на МЧП-общо за източниците на МЧП.		1	-			
6.	Национални източници на българското МЧП. Законови и подзаконови нормативни актове. Национално обичайно право. Съдебната практика и доктрината в МЧП.		1	-			
7.	Кодекса на международното частно право на РБ. Обща характеристика и структура.		1	-			
8.	Международни източници на МЧП. Международни обичаи.		1	-			
9.	Видове норми в МЧП. Преките норми в МЧП, структура,видове и механизъм на действие.		1	-			
10.	Отпращащите норми в МЧП. Структура,механизъм на действие. Видове отпращащи норми.		2	-			
11.	Колизионни норми-видове,формули на привързване. Основни формули.		2	-			

12.	Специални формули на привързване.		2	-			
13.	Действие на отделните видове норми в МЧП. Връщане към закона на държавата на първоначално отпращащата норма. Препращане към закона на трета държава.		2	-			
14.	Квалификацията в МЧП. Съображения за обществен ред. Заобикаляне на закона.		2	1			
15.	Стълкновение на закони.Условия за стълкновение и неговата същност.		2	-			
16.	Установяване съдържанието на чуждестранния закон.		2	-			
17.	Способи за предотвратяване на стълкновенията на закони.		1	1			
18.	Физическите лица в МЧП. Правоспособност и дееспособност. Правна индивидуализация на физическите лица.		2	1			
19.	Юридическите лица в МЧП. Правното положение на българските юридически лица в чужбина и на чуждестранните-в Република България.		2	1			
20.	Държавата като субект на МЧП.		1	1			
21.	Представителството в МЧП.		2	1			
22.	Погасителната давност в МЧП.		2	1			
23.	Категории на вещноправните отношения регламентирани в КМЧП.		2	1			
24.	Вещноправни аспекти на чуждестранните инвестиции в България.		2	-			
25.	Вещноправни аспекти на концесията като особена форма на чуждестранна инвестиция в България.		2	-			

26.	Облигационни отношения в МЧП.		2	1			
27.	Правни аспекти в международните плащания и кредитиране.		2	-			
28.	Менителницата, запис на заповед и чекове в МЧП.		2	1			
29.	Закрила на интелектуалната собственост в българското МЧП авторско право и индустриална собственост.		2	1			
30.	Договори за международен превоз на товари. Определение, юридически характер, съдържание и видове.		2	1			
31.	Договор за международен ж.п. превоз на товари. Международна регламентация. Правен характер, форма на договора и съдържание.		2	1			
32.	Договор за международен шосеен превоз на товари. Международна регламентация. Правен характер, форма и съдържание на договора.		2	1			
33.	Договор за международен въздушен превоз. Международна регламентация. Правен характер, форма и съдържание на договора.		2	1			
34.	Договор за международен превоз на товари по р. Дунав. Правен характер, форма и съдържание на договора.		2	1			
35.	Договор за комбиниран превоз на товари. Международна регламентация и форма на договора. Задължения на страните по договора. Проблема за отговорността.		2	1			
36.	Договор за комбиниран превоз на товари. Международна регламентация и форма на договора. Задължения на страните по договора. Проблема за отговорността.		2	1			
37.	Договорът за застраховка в МЧП. Определение, характер и съдържание на договора.		2	1			

38.	Извъндоговорни задължения. Неоснователно обогатяване и водене на чужда работа без пълномощие.		2	2			
39.	Задължения за непозволено увреждане.		1	1			
40.	Семейноправни отношения с международен елемент. Бракът и семейството в българското МЧП.Семейни имуществени отношения.		2	2			
41.	Наследствено-правни отношения с международен елемент.		2	2			
42.	Трудови правоотношения с международен елемент.		2	2			
43.	Разрешаване на гражданскоправни спорове с международен елемент.		2	2			
	Общо часове		**75**	**30**			

Разработил програмата: доц. д-р Ана Владимирова Джумалиева

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Гражданскоправни науки“ с протокол № 1/ 18.09.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 4/ 26.10.2023 г. и заповед № 44/ 06.11.2023 г. на декана на факултета.